

Sparbarometer

Fjärde kvartalet 2005

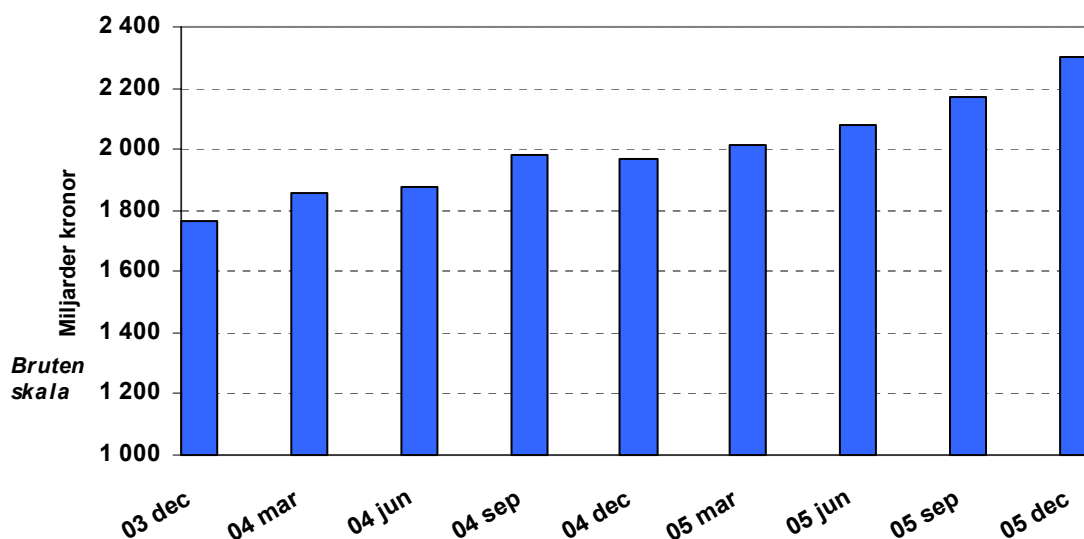
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i egna hem och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även de reala tillgångarnas värde beaktas. Nämnas ska dock att statistiken från och med nu även innefattar värdet av hushållens bostadsrättsandelar. Dessa data har även tillförts statistiken bakåt. Redovisningen av tillgångssidan i sparbarometern blir därmed densamma som i SCB:s finansräkenskaper.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar minus skulder – ökade stadigt under hela 2005, efter en svacka hösten 2004. Till stor del förklaras utvecklingen av aktiepriserna - under året steg aktiekuserna på Stockholmsbörsen med cirka 30 procent.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2003 kv. 4 - 2005 kv. 4**

Tillväxten av nettoförmögenheten avser nettot mellan förmögenhetsökning och skuldökning. Här kan man för 2005 konstatera en ganska kraftig skuldökning – 177 Mdr kronor - men en ännu kraftigare ökning av tillgångsvärdena på 509 Mdr kronor. Detta ger en ökning av nettoförmögenheten på 332 Mdr kronor.

Eftersom värdet av tillgångarna växt snabbare än värdet av skulderna har detta också resulterat i att skuldkvoten, dvs de finansiella skulderna i förhållande till den finansiella förmögenheten, sjunkit kontinuerligt under året.

Hushållens ställning*

Miljarder kronor	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep	04 dec	05 mar	05 jun	05 sep	05 dec
Finansiella tillgångar****	2 588	2 680	2 727	2 848	2 846	2 905	3 003	3 129	3 304
Inkl. kollektiva försäkringar**	3 217	3 325	3 388	3 523	3 559	3 632	3 750	3 885	4 068
Skulder	1 451	1 467	1 512	1 543	1 590	1 619	1 671	1 717	1 767
Finansiell nettoförmögenhet	1 136	1 213	1 216	1 305	1 256	1 286	1 332	1 412	1 537
Inkl. kollektiva försäkringar	1 766	1 858	1 876	1 980	1 969	2 012	2 079	2 168	2 301
Skuldkvot***	56,1%	54,7%	55,4%	54,2%	55,9%	55,7%	55,6%	54,9%	53,5%
Inkl. kollektiva försäkringar	45,1%	44,1%	44,6%	43,8%	44,7%	44,6%	44,6%	44,2%	43,4%

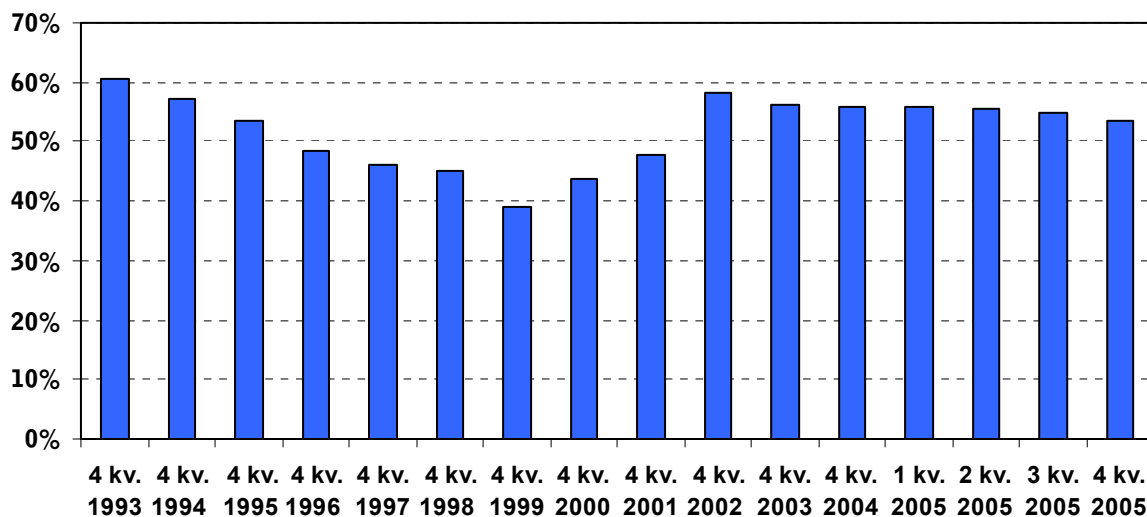
*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

****) Revidering har skett till att även inkludera bostadsrättsandelar

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar)

I tabellen nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Från och med 2003 har förmögenheten både i brutto- och nettotermer successivt ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Denna utveckling har accentuerats under 2005.

Hushållens finansiella nyckeltal

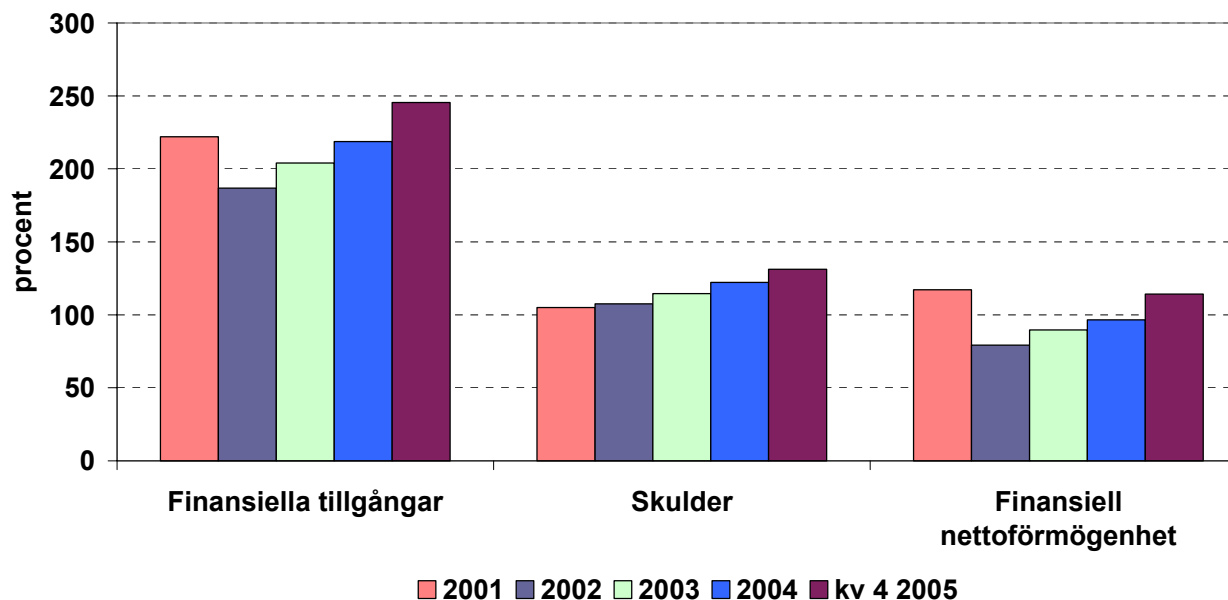
Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004	kv 4 2005
Hushållens disponibla inkomster	1 078	1 170	1 231	1 268	1 301	1 346
Finansiella tillgångar	2 592	2 598	2 300	2 588	2 846	3 304
i procent av disponibla inkomster	240	222	187	204	219	245
Inkl. kollektiva försäkringar**	3 146	3 210	2 860	3 217	3 559	4 068
i procent av disponibla inkomster	292	274	232	254	274	302
Skulder	1 123	1 228	1 324	1 451	1 590	1 767
i procent av disponibla inkomster	104	105	108	114	122	131
Finansiell nettoförmögenhet	1 469	1 370	976	1 136	1 256	1 537
i procent av disponibla inkomster	136	117	79	90	97	114
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 023	1 983	1 536	1 766	1 969	2 301
i procent av disponibla inkomster	188	169	125	139	151	171

*) Den disponibla inkomsten för år 2004 och 2005 bygger på Konjunkturinstitutets prognoser

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Revidering har skett till att även inkludera bostadsrättsandelar i finansiella tillgångar

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Hushållens nysparande och skuldökning

Hushållens nysparande och skuldökning

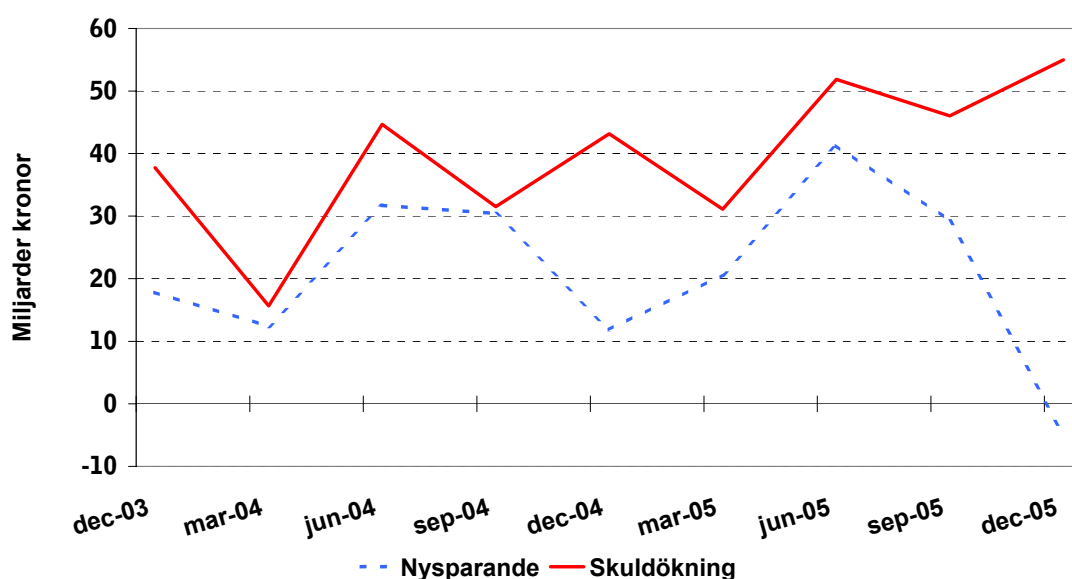
Nysparande under perioden

	2004				2005				
Miljarder kronor	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Nysparande, brutto **	17,8	12,4	31,7	30,4	11,9	20,6	41,3	29,2	-4,9
Inkl. kollektiva försäkringar*	31,9	27,7	47,5	45,0	26,3	34,4	61,1	39,1	3,3
Skuldökning, brutto	37,7	15,7	44,7	31,5	43,2	31,1	51,9	46,0	55,0
Nysparande, netto	-19,9	-3,3	-13,0	-1,1	-31,3	-10,4	-10,6	-16,8	-59,9
Inkl. kollektiva försäkringar	-5,8	12,0	2,8	13,5	-16,9	3,3	9,2	-6,9	-51,7

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

**) Revidering har skett till att omfatta även nysparande i bostadsrättsandelar.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto kvartalsvis, 2003 kv. 4 - 2005 kv. 4

Som framgått är hushållsektorns goda finansiella ställning inte främst ett resultat av ett högt sparande, utan av att de finansiella tillgångar man har sen tidigare ökat i värde. Detta framgår tydligt när man, som ovan, jämför nysparande och skuldökning kvartal för kvartal – skuldökningen har de senaste två åren varje kvartal varit större än nysparandet. Sista kvartalet 2005 blev differensen ovanligt stor, genom att nysparandet då t.o.m. blev negativt.

När det gäller skuldtillväxten består den till helt övervägande del av en ökad utlåning från bolåneinstituten. Således är det fortfarande i hög grad bostadsefterfrågan och bostadspriserna som driver utlåningen.

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden

	2004				2005				
	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt*	12,0	13,6	13,1	9,7	11,7	1,4	7,7	2,2	2,5
Aktier	5,2	1,0	-2,6	-1,5	-3,7	-1,9	-6,5	1,1	0,7 ****
Fonder	7,7	6,0	5,0	4,6	5,6	2,7	1,7	4,8	2,4
<i>Därav svenska fondandelar</i>	3,0	3,1	2,8	0,6	0,5	2,2	0,3	2,7	3,0
<i>Därav utländska fondandelar</i>	4,7	2,9	2,2	4,0	5,1	0,5	1,4	2,1	-0,5
Bankinlåning**	-20,0	7,1	13,0	17,8	-21,1	20,3	22,8	20,4	-14,8
Obligationer	5,6	-4,0	-0,4	-1,6	13,9	-1,4	8,4	0,4	1,1
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	5,0	-4,6	1,8	0,1	3,0	-2,1	4,0	-0,6	2,6
Bostadsrättsandelar	2,7	1,6	2,7	1,3	2,5	1,3	2,7	0,9	0,0
Övriga finansiella tillgångar ***	-0,4	-8,2	-1,0	0,0	0,0	0,4	0,5	0,0	0,6
Totalt	17,8	12,4	31,7	30,4	11,9	20,6	41,3	29,2	-4,9

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

***) Kundlikvidfordringar

Det fjärde kvartalet brukar erfarenhetsmässigt innebära en tydlig nedgång i banksparandet. Så skedde även 2005. Skillnaden mot exempelvis 2004 är att det denna gång inte balanserats av en ökning i andra sparformer. Jämför man med fjärde kvartalet 2004 är exempelvis tillskottet till försäkringssparandet betydligt lägre. Även ökningen i fondsparandet är klart lägre. Om det totalt sett negativa nysparandet under fjärde kvartalet 2005 är en följd av ett säsongsmönster i kombination med tillfälliga faktorer eller om det också har mer djupgående orsaker är svårt att bedöma; sett utifrån den allmänna ekonomiska utvecklingen är det i varje fall svårt att se någon uppenbar förklaring till utvecklingen.

Hushållens finansiella portfölj

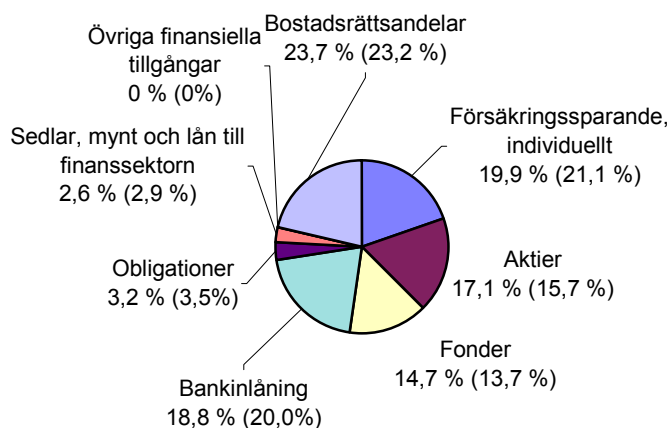
Ställning samt andelar

	2002	2003	2004	2005						
Miljarder kronor	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Försäkringssparande, individuellt	609	632	645	659	668	600	602	613	615	657
procent	26	24	24	24	23,5	21,1	20,7	20,4	19,7	19,9
Aktier	286	366	409	413	413	446	461	500	555	565
procent	12	14	15	15	14,5	15,7	15,9	16,6	17,7	17,1
<i>Därav svenska aktier</i>	241	312	351	354	356	391	403	436	489	499
<i>procent av aktier</i>	84	85	86	86	86	88	87	87	88	88
<i>Därav utländska aktier</i>	45	54	58	59	57	56	59	64	66	66
<i>procent av aktier</i>	16	15	14	14	14	12	13	13	12	12
Fonder	284	349	373	375	374	390	404	434	464	484
procent	12	13	14	14	13,1	13,7	13,9	14,5	14,8	14,7
<i>Därav svenska fonder</i>	231	276	298	300	295	305	318	346	375	396
<i>procent av fonder</i>	81	79	80	80	79	78	79	80	81	82
<i>Därav utländska fonder</i>	53	73	75	75	79	85	86	88	89	88
<i>procent av fonder</i>	19	21	20	20	21	22	21	20	19	18
Bankinlåning	521	550	558	572	589	568	588	611	631	619
procent	23	21	21	21	20,7	20,0	20,2	20,3	20,2	18,8
Obligationer	93	99	91	86	85	98	97	105	106	107
procent	4	4	3	3	3,0	3,5	3,3	3,5	3,4	3,2
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	78	85	79	81	81	84	81	85	85	87
procent	3	3	3	3	2,8	2,9	2,8	2,8	2,7	2,6
Bostadsrättsandelar	426	497	523	542	637	659	670	653	672	783
procent	18,5	19,2	19,5	19,9	22,4	23,2	23,1	21,7	21,5	23,7
Övriga finansiella tillgångar	3	10	1	0	0	0	1	1	1	2
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 300	2 588	2 680	2 727	2 848	2 846	2 905	3 003	3 129	3 304
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: ”utländska aktier” avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

Hushållens finansiella portfölj 31 december 2005 (31 december 2004)

De stigande bostadspriserna, i synnerhet i vissa delar av landet, och den gynnsamma börsutvecklingen avspeglas i att aktier, fonder och bostadsrättsandelar fått växande vikt i hushållens samlade portfölj, medan banksparande och försäkringssparande fått maka åt sig.

En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Under 2004 och 2005 har det skett en tydlig andelsuppgång för det aktierelaterade sparandet - från 46 procent till 51 procent. Detta avspeglar återigen de stigande börsvärdena.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

	2002	2003	2004	2005						
	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor										
Aktiesparande ^{*)}	722	871	940	949	950	978	1 007	1 076	1 158	1 199
procent av portfölj	45	46	47	47	46	47	48	50	51	51
Räntesparande ^{**)}	881	1 011	1 069	1 077	1 094	1 118	1 069	1 091	1 135	1 159
procent av portfölj	55	54	53	53	54	53	52	50	49	49
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

	2002	2003	2004	2005						
	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.
Miljarder kronor										
Direktägda aktier	286	366	409	413	413	446	461	500	555	565
Total aktieportfölj ^{*)}	722	871	940	949	950	978	1 007	1 076	1 158	1 199
Andel av total aktieportfölj, procent	40	42	44	44	43	46	46	46	48	47

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Från om med redovisningen av 4:e kvartalet 2005, ingår även värdet av hushållens bostadsrättsandelar i tillgångsredovisningen. Serierna har även justerats bakåt i tiden för att inkludera dessa. Statistiken bygger på den senaste folk- och bostadsräkningen som uppdaterats med avseende på bl. a bostadsrättsombildningar. Prisfaktorn baseras på Mäklarstatistik.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB: s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product___7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product___7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

SCB:

Julie Bonde, ekonom/statistiker

08- 506 945 39

julie.bonde@scb.se

Marianne Biljer, ekonom

08- 506 942 48

marianne.biljer@scb.se